

Türk şimendiferciliği Az zamanda uzun Yol aldı

Kurtuluş Savaşında Sakarya üzerinde atılan köprüleri Türk işçileri ve Türk işçiliği olarak ünlenen trenleri geçirmiş olduğumuzu, şimendiferciliği ele almamızın başlangıcı olarak bile anlamak istemiyoruz. O Türk kabiliyetinin özge bir örneği idi. General İsmet İnönü'nün bir sözünü hatırlıyoruz, bilmiyoruz o bile şimendiferciliğimize bir başlangıç diye alınabilir mi? Hikâye şudur:

Biz Sakaryaya geldiğimizde şimendifer olarak elimizde Polatlı - Ankaradan ibaret bir karışık yer kalmıştı, bir de Ankarayı Yahşihana bağlayan 80-90 kilometrelik dar bir hat, demek büyüğe bir dekovil vardı. Ancak bu iki parçacık demiryolunun o sıkışık zamanda akıllara durgunluk verir yararlığı görülüyordu. Samsun'dan kalkan savaş malzemesi gece gündüz arasız yol olarak 22-24 saatte Yahşihana geldikten sonra en geç 36-40 nci saate cepheye varmış ve kullanılmaya başlanmıştı. Ankara istasyonundan günde belki on beş yirmi tren gidiyor, yakın cepheye insan, atacak ve yiyecek götürüyordu. Şimendiferin sırasında ne hayat verici bir değeri olduğunu biz o zaman bu kısacık demir parçaları üzerinde görmüştük, ve bunu Sakaryadan çok sonra bir gün o zamanki cephe kumandanı simdi ki Başbakan'a anlatmıştık. O işin içinde olarak bütün kıymetleri pek iyi biliyordu. Hikâyemizi zeki gözlerle dinledikten sonra tereddüdüz şu cevabı vermişti:

— Sakaryada aldığımız neticenin önemli bir amili de işte o elde kalan kısacık demir parçalarıdır!

Atatürk Türkiye'yi şimendiferlerle kuşatarak ondan ortaya bu yöntemle yekpareliği bütünlüştürmüş bir yurdun siyasasında belki ateş içinde kavranmış bu çelik anlayışın hatırı sayılır bir yeri vardır. Fakat ilk günlerdeki tereddüdüleri düşünürüz da şimdi bütün şimendiferciliği elinde toplayan ulusal idarede irkca kabiliyetimizin derinliğine ve yüksekliğine gerekten şaşıyoruz.

İlk günlerdeki tereddüdüler Ta Anadolu hattının satın alınması düşünülmediği zamanlardan başlar. Türk şimendiferler işletilebilir mi diye söylenir söylenmez şekillerde ortada dolaşan tereddüd. Halbuki bu tereddüdülere gelinceye kadar biz, hem o satın alınması üzerinde konuşulan şimendiferleri, pekâlâ işletmekte idik. Amma, denilmek isteniyordu, amma bunlar müstesna zamanlar ve zoraki işler. Hele sıra şimendiferleri bütün tekniğiyle normal olarak metodik ve rasyonel işletmeye gelsin, o zaman elbette Avrupa'ya göre çok geride kalırız. Hatta bundan azıtarak müteveffa Hügnen şimendiferi müşterek bir idare ile beraber işletilemez demeye kadar gitmişti.

Hayır, Türkiye Büyük Millet Meclisi ekseriyeti buna da muvafakat etmedi, ve Türk şimendiferciliği namına ilk cesaretili adım Anadolu hattının satın alınmasında ayak diremekle atılmış oldu.

YUNUS NADI
(Arkası 2 nci sahifede)

Bugün

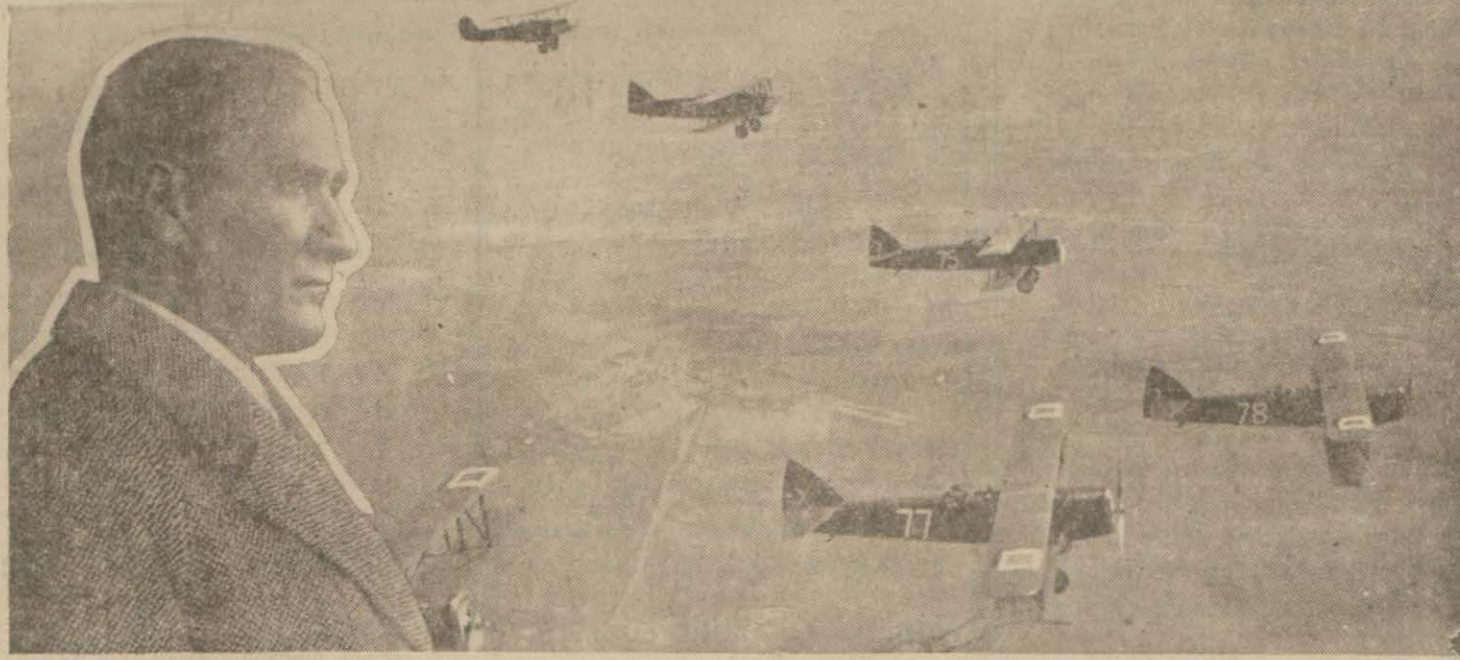
- 2 ncide: Nelere sinirlenirsiniz?: Suad Derviş
- 3 üncüde: Bugün de bu: Ercüment Ekrem Talu
- 4 üncüde: Çanakkale tefriki, dik katler, Konya bayram yapıyor.
- 5 incide: Yugoslavya, yalnız Kral Aleksandrın eseridir: Memduh Talat, görüşler ve görüşmeler, siz de bu fikirde misiniz?
- 6 ncida: Hikâye: Suad Derviş, Venizelosun yaptıkları, musiki makalesi.
- 7 ncide: Almanya mektubu: Abidin Daver, bir Sovyet tayyaresininin zaferi.
- 8 incide: Tarihte meşhur insanlar, Türk kadını.
- 9 uncuada: Sinema sahifesi.
- 10 uncuada: Ekonomi haberleri, İstanbul güzelleşmesi: V. Biron.

TARİHSEL BİR GÜN: TÜRK SİVİL HAVACILIĞI KURULDU

Türk kuşu kurumunun açılışını kıymetli bir söyleyle Atatürk yaptı

Başbakan İsmet İnönü de güzel bir söylev söylediler

Açılış resmi çok parlak oldu, uçak alanında bütün Bakanlar, Sovyet elçisi, ve on binlerce halk bulunuyordu. Muvaffakiyetli tecrübeler yapıldı

Ankara 3 (Telefonla) — Türk Kuşu Kurumu bugün saat on beşte Tayyare meydanında açıldı. Bütün Ankara daha sabahtan meydana akın etmişti. Mışli ender görülen bir halk yığı, yalnız sahayı değil, sahayı çevreleyen yerleri de kaplamıştı. Baharın en güzel gününe başka bir sıcaklık veren bu manzara yapılan merasimin heyecanını artırdı. Bu meydana dolduranlar da Büyük Atatürkün ulusa gökleri gösteren büyük işaretini dinlemek ve görmek saadetiyle coştu.

Atatürk sahada

Atatürk merasimin başlangıcı saatinden birkaç dakika önce geldiler. Buldukları çadırda Başbakan İsmet İnönü diğer Bakanlar vardı. Atatürk Sovyet sefiri Karahan Yoldasız ile birlikte bulundular, yer gösterdiler. Diğer bir çadırda Ankaradaki bütün saygınlık ve birçok aileler vardı. Saati gelince ayakta dinlenen istiklal marşına merasim açıldı. Başbakan İsmet İnönü sahada hazırlanmış olan kürsüye geldi. Her zamanki gibi tatl ve sevimli fakat tesirli ifadelerle ayrı yerimizde okuyacağımız söylevini verdi.

Atatürk kürsüde

Atatürk bu, çok alkışlanan söylevinin (Arkası 3 üncü sahifede)

Atatürkün söylevi

«Hayatı, hele, ulusal hayatı seven, onu korumak isteyen, yurdunun havasına da ilginliğini, hergün biraz daha çoğaltmalıdır.»

Ankara 3 (A.A.) — Reiscumhur Atatürk «Türk Kuşu» kurumunun bugün yapılan açılış merasiminde şu söylevi söylemiştir:

Bayanlar, baylar
«Bizim dünyamız - bilirsiniz - topraktan, sudan ve havadan unutulmuştur. Hayatın da, esas unsurları, bunlar değil midir?»

Bu unsurlardan birinin eksikliği, yalnız eksikliği değil, sadece, bozukluğu, hayatı imkânsız kılar.

Hayatı, hele, ulusal hayatı seven, onu korumak isteyen yurdunun topraklarına, denizlerine olduğu gibi, havasına da ilginliğini, hergün biraz daha, çoğaltmalıdır.

Bu ilginlik, saydığım hayat örgenlerine egemenlikle olur.

Natür insanları türetti, onları, kendine taptırdı da. Ancak, insanların dünyada, yaşayabilmeleri için, onların tabiate egemenliğini de şart kıldı. Tabiate egemen olmasın bile, miyen yaratıklar, varlıklarını koruyamazlardı.

Tabiat, onları, kendi unsurları içinde, ezmekten, boğmaktan, yok etmekten ve ettirmekten, cuda, çekinmemiştir.

Türk, bu büyük hakikati, üzelden tanımak kapasitesini göstererek kapsal bir denle, toprağı ve onun türlü ürünlerini, insanlığa verimli kıldı; okan denizlerde göğüslemedik dalgalara bırakılmıyarak, insanlığa genlik veren kültür yolları açmıştır.

(Arkası üçüncü sahifede)

KENDİ KENDİMİZİ TENKİD

Bursa şeftalisi

Haberiniz var mı, Bursa şeftalisi'nin kompostosu yapılmıştır; hem de pek nefis olarak. Asıl nefislikte şeftalinin kendisindedir. Yarna Bursa şeftalisinin oldum olasıya ne kadar eşsiz nefislikte bir yemiş olduğunu bilirsiniz. Bu nefislik bu şeftalinin tatlı konservası demek olan kompostosunda da aynen saklanmış duruyor.

Birkaç ay evvel Anadolu içinde yabancı bir aile ile yediğimiz yemegin somunda sofraya şeftali getirilmişti. Harikulade nefisliği dınağa batmamak kabil değil. Tesadüfen o rada öğrendik ki Bursa şeftalisi, komposto olarak kutu ile satılıyor.

İstanbulda bakkallardan araştırduk ve bulduk. İrisi ve orta boyu olarak iki sınıf üzerine yapılmış. Hep aynı nefislik. Taze meyvası meyvaların olduğu gibi kompostosu da tatlıların şahı sayılmağa layık.

Fakat ne yazık ki bizim bile tesadüfen öğrendiğimiz bu nefis maddeden kimsenin haberi yok. Tesadüfen yemiş olacaksınız da öğrenecek ve alacaksınız, ve sonra bildiklere söyleyeceksiniz.

Bu güzel işi bu kadar muvaffakiyetle başarmak zahmetini üzerlerine alanlar acaba niçin pek haklı ve pek yerinde bol bir reklâmla ondan herkesi haberdar etmiyorlar?

Yoksa yaptıkları miktar, her tahtaftan gelen isteğin çokluğuna yetmez diye mi korktular? Hakikaten - eğer caizse - bundan korksalar yeridir. Halka bir kere iyi tanıtsa bu şeftalinin kompostosu kaç yüz bin kuruşa yapılsa yapılırsın az zamanda elde teli kalmıyacağı ve daha var mı diye aranılabacağı şüphesizdir.

Karstaki zelzele Sarsıntılar fasılalarla hâlâ devam ediyor

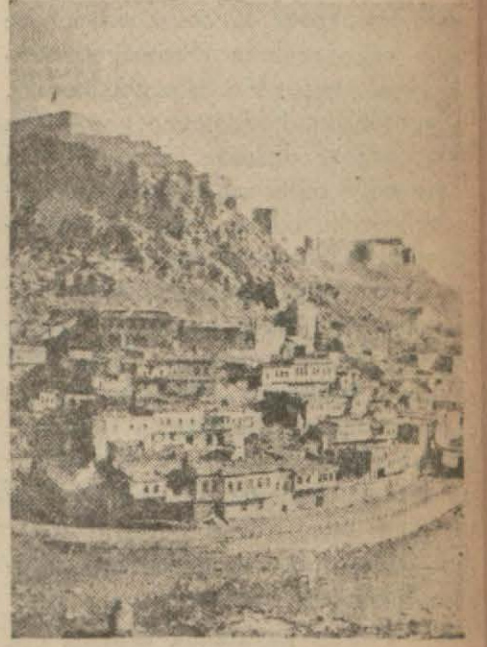
Digor nahiyesine 15 kilometre mesafedeki bütün köylerde yıkılmayan bir tek ev kalmadı

Kars 3 (Hususi muhabirimizden) — Zelzele hakkında ilk gelen malumatı dün bildirmiştim. Vilâyet makamına gelen resmi malumatı da bugün bildiriyorum: Mayısın birinde başlayan zelzele fasıllarla devam etmektedir. sarsıntının yer altındaki çöküntüden husule geldiği ve berkâni bir hâdise olmadığı anlaşılmaktadır.

Sarsıntının merkezi Digor nahiyesidir. Sarsıntılar takriben elli altmış kilometre nisf kutrunu bir muhit içinde tesirini göstermiştir. Bu dairenin merkezinden itibaren on beş kilometre muhitindeki köyler tamamile harap olmuştur. Telefat dahi bu muhit içindedir. Bunun haricindeki kısımda evler kısmen yıkılmış, kısmi küllisi de çatlak suretile hasara uğramıştır.

Bu hâdiseden Digor nahiyesi da-

(Arkası 12 nci sahifede)

Karstan bir manzara

Rumen partileri kanunu esasinin tadilini istiyor

Talebe arasında Yahudi aleyhdarlığı artmaktadır Yahudilere verilen hakkın kaldırılması isteniyor

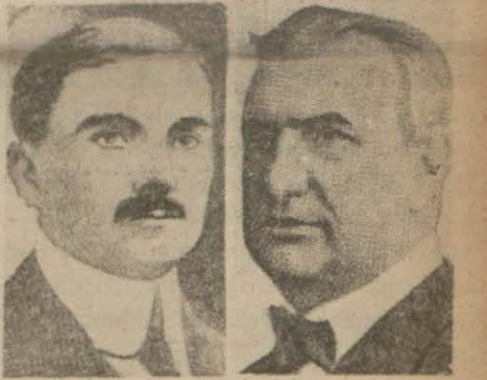
[Bükreş muhabirimizden]

Bükreş, 1 Mayıs

Bir müddettir Romanya kanunu esasinde tadilat yapılması için bazı siyasi partiler arasında cereyanlar başlamıştır. Kanunu esasinin değiştirilmesini isteyen başlıca partiler National Agraire (milli çiftçi), National Paysan (milli köylü) ve Union Agraire (çiftçi birliği) partileridir. Bunların liderleri M. Octavian Goga, M. Don Mihalache ve M. C. Aygetoi-anudur.

Fakat bunlar başka başka sebeplerden dolayı ve birbirlerinden uzak gayeleri istihaf ederek ayrı ayrı şekilde tadilat istiyorlar. Parlatmentonun köhnemiş ve artık işe yaramaz bir müessesese olduğunu iddia eden M. Coganın arzusu anarşiyi doğuran demokrasi sisteminin ilgası ve parlatmentonun feshidir.

Son zamanlarda Romanyada öte-

Kanunu Esasinde tadilat isteyen parti başkanlarından M. Maniu ve M. Argetoianu denberi mevcut olan Yahudi aleyhtarlığı şiddetlenmektedir; ve bu cereyanın başında bulunanlardan biri de M. Cogadır. Bu zat kanunu esasinin yedinci maddesile Yahudilere verilen (Arkası 13 üncü sahifede)

Fenerbahçe galib!

Dün Fener stadında oynanan müsabaka güzel oldu, Yunan takımı 3 - 1 yenildi

Evvelki gün

şehirimize gelen Olimpiyakoş takımını dün ilk maçını Fenerbahçe ile yaptı. Fenerbahçe, bu maça Güneş kulübünden Faruk da alarak kuvvetli bir takımla çıkmıştı.

Yunanlılar kırmızı gömlek, beyaz pantolon giymişler elerinde Türk bayrakları olduğu halde sahaya çıkarak halkı selâmlamışlardır. Fenerbahçe takımı: Bedii, Faruk, Yaşar, Mehmed Reşad, Ali Rıza, Esad, Naci, Şaban Namık, Şeref, Fikretten mürekkebi

Rüzgâr altında oyuna başlayan Fenerbahçe daha ilk dakikalarda Yunan kalesini sıkıştırmağa başladı. Daha ilk

Yunan kalesine yapılan güzel bir gol

dakikalarda Yunan müdafaasının pek sağlam olmadığı anlaşılıyordu. Yunan kalesini sıkıştırmağa başladı. Daha ilk (Arkası 8 inci sahifede)

Atınada 22 asinin daha idamı istendi

Bunlar arasında Tersane kumandanı Amiral Russen ile diğer birçok büyük rütbeli zabıtlar var

[Atina hususi muhabirimizden]

Atina 3 (Telefonla) — Bahri kuvvetlere mensub asileri muhakeme etmekte bulunan divaniharbde bugün hükümet komiseri iddianamesini okumuştur.

Komiser 22 maznunun idamını, diğerlerinin de muhtelif ağır cezalara mahkûm edilmelerini istemiştir. İdamları istenen 22 suçludan on sekizi İtalyaya kaçanlardandır, 4 ü de vicahen muhakeme edilenler arasındadır. Bunlardan birisi tersane baskınında Tersane umum kumandanı bulunan Amiral Russen, diğeri kaptan kumandan Pinocisile kaymakam rütbesinde iki bahriye zabıtidir.

Divaniharb heyeti ve idamı istenen amiral Russen

Komiserin iddianamesinden sonra suçluların avukatları müdafaalarına başlamışlardır.

Muhalif liderlerin muhakemesi Atina 3 — Siyasi fırka liderlerini muhakeme eden divaniharbde on suçlu müdafaalarını yapmışlardır.

Bulgaristana kaçan asi binbaşı Bur-

(Arkası 11 inci sahifede)

TELGRAF HABERLERİ

İngiltere hükümeti Versay andlaşmasına artık merbut değilmiş

Başbakan Makdonaldın Avam Kamarasında söylediği nutuktan bu mâna çıkarılıyor

Londra 3 (A.A.) — M. Makdonald, Avam Kamarasındaki nutukunda Hitler tarafından yapılmış olan tekliflerin iptal edilmediği hususunu kaydetmiştir. M. Hitler, Sir Con Saymonun Berlin ziyaretini esnasında komşularla ademi tevavüz misakları imzalamaya hazır olduğunu ve bütün bu misakların bir araya getirilerek umumî bir ademi tevavüz pakti şekline konmasına itiraz etmeyeceğini söylemiştir. M. Hitler, bundan az zaman sonra hatta bu misaklara imza koyacak olan hükümetlerin kendi aralarında bir müşterek yardım misakı imza etseler bile kendi noktalarını muhafaza edeceğini de ilâve etmiştir. Bidayette Hitlerin bu tekliflerine büyük ehemmiyet verilmiş gibi görüldüğü halde şimdi kendisi ilk tekliflerini daha müspet bir şekilde tekrar etmeye davet edilecek gibi görülmüştür.

Garbi Avrupa için bir hava mukavelesi imzalanmasına dair olan teklifi Makdonald bir kere daha Alman hükümetine teyid etmiştir.

İngiliz Başvekili, Almanyanın silâhlanma hakkında aldığı tedbirleri muvafık görmemekle beraber bu hususta Almanyaya tarizde bulunmamıştır. Yalnız bu tedbirlerin bilhassa İngiltere denizaltı gemilerinin inşaa kararı dolayısıyla husule getirdiği tesirlere ve bunların tam buna dair müzakereler başlayacağı sırada yapılmış olmasına işaret etmiştir. Bu hareketi kendisine karşı pek nazik bir muamele addetmekle beraber İngiliz

tere hükümeti Alman murahhaslarını kabul etmeye hazırdır.

M. Makdonaldın bu beyanati İngilterenin Versay muahedesine olan merbutiyetini hemen tamamen terkettiğini gösteriyor.

Muhtemeldir ki, yakında silâhsızlanma meselelerini daha iyi bir surette tetkike yarayacak fırsatlar zühur edecektir. Çünkü M. Hitler, silâhsızlanmayı bir kontrol altında olarak kabul hazır olduğunu sarıh bir şekilde söylemiştir.

Makdonald, nutukunu nikbin bir ifade ile bitirmiş ve umumî barışı kolaylaştırarak ihtimallerin mevcut olduğunu ve bunlardan istifadeye çalışacağını söylemiştir.

Avam Kamarası toplantısının sonuna doğru, Sir Con Saymon, İngiliz siyasasının Uluslar Kurumu prensiplerine sadık kalacağını bildirmiş ve Almanyayı emniyet siyasası gödişine iştirake davet etmiştir.

Muhtelif partiler üyeleri hükümetin güttüğü siyasayı tasvib etmişlerdir.

Bundan sonra muhtelif hatiblere cevap veren Sir Con Saymon, Uluslar Kurumu nizamnamesinin mntakavî andlaşmaları kabili telif olduğunu söylemiş ve «Lokarno muahedesinde zikredilmiş bulunan bu nizamname mucibince Fransa, Rusya yardım maksadile Almanyaya hücum ettiği takdirde, bu hücum, İngilterenin Almanyaya aleyhine bir hareketini intaç etmeyecektir» demiştir.

Fransız - Sovyet andlaşması

Andlaşmanın imzası Avrupada nasıl karşılandı?

Paris 3 (A.A.) — Gazeteler, birinci derecede Fransız - Sovyet mukavelesinin imzası ile meşgul oluyorlar.

Övr gazetesi 2 Mayıs tarihinin sulhü kuvvetlendirme meselelerinde unutulmaz bir tarih olarak kalacağını yazmaktadır.

Maten gazetesi, en mühim bir mesele olarak bu mukavelesinin Jenev ve Lokarno itilâfına tamamen mutabık olduğunu kaydediyor.

Eko dö Pari, Fransa efkân umumiyesinin bundan 45 sene evvel imza edilmiş olan Fransız - Rus ittifakı karşısında hissetmiş olduğu heyecan ve meserretti bu sefer göstermediğini işaret etmektedir.

Pöti Parizien gazetesi, Fransız - Sovyet mukavelesinin iki memleket arasındaki hükümet sistemlerinin farklarına rağmen, devamlı olabileceğini ve dostça daimî bir teşriki mesaiye meydana verebileceğini kaydediyor.

Kotidiyen gazetesi ise, bu günü bir kara gün olarak almakta ve sebep olarak mukavelesinin yalnız Fransaya taahhütler yüklettiğini, Rusyanın istese bile taahhütlerini ifa edemeyeceğini, çünkü Almanyaya ile hemhudud olmadığını yazmaktadır.

Belgrad 3 (A.A.) — Mntakavî misaklara daima taraftar olmuş olan Yugoslavya, Fransız - Rus andlaşmasını memnuniyetle karşılamaktadır.

Roma 3 (A.A.) — Fransız - Sovyet misakı, orta Avrupanın emniyetine uygun olması sebebiyle memnuniyetle karşılanmıştır.

Varşova 3 (A.A.) — Lehistan, Fransız - Sovyet karşılıklı yardım misakının kendini dışarıda bırakmasından korkmaktadır. Bu misak, Fransız - Lehistan ittifakile Lehistan - Sovyet ademi tevavüz misakını bozmadığı takdirde Lehistan endişe etmeyecektir.

Son dakika

Çatlaklardan kırmızı sular akıyor

Kars 3 (A.A.) — İnsan zayıflığını hakiki sayısını tesbit edebilmek için felâkete uğrayan köylerin tamamı görülmüş gerekmektedir. Hayvan zayıflığı pek çok olmuştur. Sayısını şimdilik kestirmek mümkün değildir.

Felâket mntakasında sarsıntıdan sular çekildiği gibi bazı yerlerde on metro genişliğinde açılan çatlaklardan kırmızı renkte sular akmaktadır. Taprakta birçok çatlak vardır. Digora giden şose üzerinde on metre yüksekliği bir köprü yıkılmıştır.

Felâkete uğyanların yiyecekleri tamamen temin edilmiştir. İlk tedavileri yapılan yaralıları hastaneye getirilmektedir.

Lehistan hâlâ kar yağıyor

Varşova 3 (A.A.) — 36 saatteberi Lehistanın her tarafında şiddetli kar yağmaktadır. Eriyen kar yığınları yolları kapamakta ve şimendifer münakalatını durdurmaktadır. Hasar bilhassa çiçek bahçelerinde çoktur.

Atatürkün söylevi

«Hayatı, hele, ulusal hayatı seven, onu korumak isteyen, yurdunun havasına da ilginliğini, hergün biraz daha çoğaltmalıdır.»

(Baş tarafı birinci sahifede)

Lâkin, yaşadığımız bu çağda, artık, insanlar, yalnız karada ve denizde kalmadılar. Tabiatın hava varlığının da içine daldılar.

Hayat için, havayı, yalnız, nefeslenmenin yeterli olmadığını anladılar. Gerçek ve gerçek olan, hava egemenliği olduğu yalnız olarak ortaya çıktı.

Bütün ulusların, büyük düşünce, üzerinde çalıştıkları bu yöneyde, Türk ulusu da, şüphesiz, yerini almalydı.

Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, kara ordumuzun yanında, donanmamızı kurarken, hava filolarımızı da, en son hava araçlarıyla düzenlemekten geri kalmadı.

Şahıslarile onur duyduğumuz, hava subaylarımız ve komutanlarımız da yetişmiş bulunuyorlar.

Uçmanlarımız, her zaman ve her halde, ulusun yüzünü ağartacak yüksek değerdedirler.

Lâkin, arkadaşlar; bu kadarmı yeter görmek doğru olmazdı. Hava işine, onun bütün dünyada, aldığı önem derecesine göre genişlik vermek lâzımdı.

Bunu gözönünde tutan Cumhuriyet hükümeti; havacılığı, bütün ulusun işlevi yapmak kararında idi.

Türk; yurdun dağlarında, ormanlarında, ovalarında, denizlerinde, her bucağında, nasıl bir bilgi ve kendine güvenle yürüyor, dolaşıyorsa, yurdun aşuğlarında da, aynı süratle dolaşabilmelidir.

Bu işe, Türk, çocukluğundan, vatan kuşarile, vatan havası içinde yarışa alıştırmakla başlar.

İşte, bugün, burada, bizi toplıyan sebep, o, kutsal işe başlama ayınıdır. Havacılık kınayına ciddi sarılmalarından dolayı, hükümete, Genel Kurmay Başkanı sayın Mareşala ve Türkiye Hava kurumu başkanı değerli arkadaşım Fuada, burada, özel minnetlerimi sunarım.

Bu ödevimizi başarmada, bizden değerli yardımlarını esirgemiyecektim Rus Sovyet Cumhuriyetine ve onun, sayın Büyük Elçisi M. Karahana, önümüzde, açıkça teşekkür etmekten kıvanç duyarım.

Türk çocuğu: Her işte olduğu gibi, havacılıkta da, en yüksek düzenle gökte, seni bekleyen yerini, az zamanda, dolduracaktır.

Bundan, gerçek dostlarımız sevincek, Türk ulusu mutlu olacaktır.»

Atatürkün söylevinde hiçbir yabancı kelime yoktur. Söylevde kullanılan kelimelerin bazılarının anlamları şunlardır:

Unmak — Yapmak, imal etmek
Unsur — T. Kö.
İlginlik — Alâkadar olmak
Örgen — Organ
Egemenlik — Hakimiyet
Nefes — T. Kö.
Yaratık — Mahlûk
İmkân — T. Kö.
Cuda — Asla
Kapasite — Yetenek, kabiliyet
Kapsal — Âm ve şamîl
Dölen — Azim
Ürün — Mahsul

Almanların bir tekzibi

Berlin 3 (A.A.) — Askersizleştirilen yerlerdeki şehirlerde Reichswehr kuvvetlerinin konulduğu haberleri resmî mehafilde kat'i olarak tekzib edilmektedir.

Denizlide yol faaliyeti

Denizli 3 (A.A.) — Pamukkale adile eski Hierapolis harabelerine giden yol, araba ve otomobil gidecek gibi yapılmıştır. Denizlide harabenin olduğu yere kadar arabadan inmeden gidilmektedir.

Bugün Valinin başkanlığında lise ve ilköğretim muallimlerinden mürekkep elli kişilik bir grup araştırmalar yapmak üzere Pamukkaleye gitmişlerdir.

Okan — Büyük, muhit
Yalın — Parlak, çıplak, açık
Yöneş — Cephe
Araç — Vasıta
Düzenlemek — Tanzim etmek
Şüphe — T. Kö.
Sebeup — T. Kö.
Uçman — Tayyareci
Önem — Ehemmiyet
İşlev — Amel, fiil, meşgale
Güven — İtimad
Asuğman — Mecazi olarak gök
Kinav — Faaliyet
Ödev — Vazife
Kıvanç — Memnuniyet
Düzeş — Seviye
Vatan — T. Kö.
Esas — T. Kö.
Natür — T. Kö.
Tabiat — T. Kö.
Aydın — Türkçe ayın - Oyun
Üzel — Ezelî
Hayat — T. Kö.
Lâzım — T. Kö.

Başbakanın söylevi

Ankara 3 (A.A.) — Bugün Türk Kuşu kurumunu açarken Başbakan İsmet İnönü'nün söylevi şöyledir:

Sayın arkadaşlar, Hava kurumunun açılmasını yalnız bir spor kulübünün açılmasındaki sevinçle karşılamamalıyız. Türk Kuşunun büyük bir ulusu, havanın en geniş dünyasile tanıştırmak için teşebbüs olarak akışmalıdır.

Türk Kuşunda yüce yeteneklerini geliştirecek sportmenler, Türk havasını medeniyetin birleşme ve buluşma alanına haline getireceklerdir. Bunlar Türk havasının savgasını da yeni temellere dayamak için önyak olacaktır.

Plânörler bugün her ülkede havacılığın yardımcı kurumlarından sayılmakta, binlerce havacılar ilk aşklarını bu kurumda kazanmaktadır.

Hava kurumunun az zamanda bütün eksikliklerini tamamlaması ve severek eğlenecek bir toplanma yeri olması için elimizden geleni yapmak karardayız.

Türk Tayyare cemiyetinin ve onun çok değerli başkanı Fuad Bulcağın yıllardanberi Türk tayyareciliğine olduğu gibi bu kurumun kurulmasında da yüce hizmetler ettiğini teşekkür ederim. Bu kurumun çalışmasında Sovyet uzmanları kalıvuzluk ve hocalık edeceklerdir. Sovyet tayyareciliğinin gösterdiği bu dostça ilgiye içten teşekkürlerimi söylemek benim için bir zevktir. Sovyet büyük elçisi yüce sportmen ve sayın Karahan bu yolda çok dostça ilgilere göstermiştir.

Sovyet tayyareciliği bütün dünya için takdir ettiği yüksek bir düzeye çıkmıştır. Türk Kuşu Sovyet uzmanlarıle beraber çalışmaktan çok istifade edecektir.

Türk Kuşunun çalışmaya ve yükselmeye başladığını sizi tanık tutarak ulusa müjdelemek benim için bahiyarlıktır.

Türk gençleri Türk havasına bütün atesleriyle atılmakla, söğukkanlı ve yürekli yaradılışlarının yüce verimlerini göstermekle Atatürük çok sevindirecek bir spora bağlanmıştır.

Dünyada, bundan büyük mahzariyet olamaz.

Yeni bir buğday alm merkezi

İsparta 3 (A.A.) — İspartaya 20 kilometre uzaklıkta ve Aydın Demir yolu üzerinde bulunan Baladız istasyonunda Ziraat Bankası buğday alm merkezi, köylüyü sevindiren bir şekilde alm işlerine devam etmektedir. Bilhassa son ilkbahar yağmurlarının üzerinde yaptığı iyi tesirlerden dolayı merkez, buğday alımını artırmış ve şu günlerde de köylüden mühim miktarda buğday almıştır. Bu merkezin açılması gerek İsparta ve gerekse Burdur çevresi köylülerini çok sevindirmiştir.

İsviçre bankasının iskonto fiati

Bern 3 (A.A.) — Ulusal İsviçre Bankası iskontoyu yüzde ikiden yüzde iki buçuğa çıkarmıştır.

BU GÜN DE BU..

Çelik devri

Yeni Türkiye'nin birkaç ay sonra on iki yaşına basacak genç fakat dopdolu tarihinde, insanlığın asırları ihtiva eden eski tarihinde olduğu gibi türlü türlü devirler aramak beyhudedir.

Türk tarihi diğer bütün devirleri dev adımlarile atlayarak, doğrudan doğruya çelik devrine geçmiştir.

Bu devri, Aatatiükten aldığı hızla ve yaradılışındaki azim ve cesaretle açan, İsmet İnönü'dür. Yüce Başbakan, bizzat bulunduğu birçok harblerde, demiryolunun oynadığı mühim rolü anlamış, demiryolu yoksuzluğundan çektiğimiz zahmetlerin, hatta uğradığımız hezimetlerin acısını hatırlamış ve iş başında bulduğukça, ana yurdun çelik bağlarla kuşatmağa and içmiştir.

Çişiği herhangî bir işi bu derece tamamaına arıtmak, yeryüzünde pek az devlet adışına nasib olmuştur. İsmet İnönü'nün bu işte elde etmiş olduğu muvaffakiyet salt kendisi için değil, bil bütün Türkler için de, sevinmeğe ve övünmeğe değer.

Demiryolları aleyhtarlarının, dar düşüncelere dayanan itirazlarına rağmen başarılan bu iş yurd için, yurdun selâmeti, zenginliği, dabili düzeni, ve geleceği için paha biçilmeyen değerdedir. Bir kere, ülkemizi baştanbaşa kuşatan bu çelik ağ bizim öz malmızdır. Kendi paramızla yapılmıştır. Kendi memurlarımızla işlemektedir. Eskiden yaptığımız olduğumuz birkaç demiryolu yurd için bereket kaynağı değildi, boynumuza takılı esaret zinciriydi. Bu yolları döşemek için para sayan yabancı devletler, bunları ya bize, yahud ki başkalarına karşı gütmekte oldukları siyasaya vasıta olsun diye döşemişlerdir.

Bunları, İsmet İnönü hükümeti birer birer yabancı ellerinden kurtararak Türk devletine, Türk ulusuna mal etti. Şimdi her Türkiye'nin, demiryolları da hükümdür. Her şeyimize sahib olduğumuz gibi, bunlara da sahibiz. Bu, az bir nimet midir?

Demiryolu, medeniyetin de bir ölçüsüdür. Medeniyetin nimetlerini en uzak bucaklara, en seri bir tarzda ulaştırır. Nizamın, emniyetin korucusudur. Demiryolu geçen yerlerin düzeni pek zor bozulur. Bereketin, genişliğin müjdecisidir. Toprak mahsullerini, fabrika mallarını, tüccar eşyasını ucuz ve çabuk taşır.

İşte bütün bu iyilikleri bize temin için, İsmet İnönü hükümetinin on yıldan önceki ve yahud ki devlete mal ettiği demiryolları yurdun üzerinde 2.500 kilometrolük bir ağ vücude getirmiştir.

Bu, hiçbir tarihin kaydetmediği, çok azametli bir iştir.

Onun içindir ki, kendi tarihimizin bu çelik devrini, her devirden üstün görerek, göğsümüzü kabartıyoruz.

Ve aynı zamanda, ana yurdun herhangi bir kısmı, bir düşman hücumuna uğradığı takdirde, lâzım gelen müdafaa kuvvetlerinin, pek az bir zamanda, zahmetsizce, savaş alanına ulaştırılabileceğini düşünerek, rahat uymaktayız.

Dünyada, bundan büyük mahzariyet olamaz.

Ercümen Ekrem TALU

Balkan konyesi

Yunanistan M. Maksimos temsil edecek

Atina 3 (Hususî muhabirimizden, gece telefonla) — Bükreşte toplanacak Balkan Andlaşması konyesinde Yunanistanı temsil edecek heyet bugün geç vakit şu suretle teşekkül etmiştir.

Eski Hariciye Bakanı Maksimosun riyasetinde Yunanistanın Ankara elçisi Sakellarapo ile Sofya elçisi Kollas müsavir olarak bulunacaktır. Hariciye siyasi şube müdürü Pipinelli de bunlara refakat edecektir.

Kaşta sam fırtınası

Kaş 3 (A.A.) — Üç gündür kazamızda şiddetli sam yeli esmektedir. Dün öğle vakti hararet 34 tü. Dün fırtına durmuş ve hararet 30 a inmştir. Sam fırtınasından ekinler ve zeytinler müteessir olmuştur. Yağmur olmadı takdirde köylü çok zararlanacaktır. Hava yağmura müsaid görünüyör.

Mide, Barsak ve karaciğer rahatsızlıklarına AFYONKARAHİSAR MADEN SUYU

M. Titulesko Parise gidiyor

Roma konferansı için temaslara yapacak

Paris 3 (A.A.) — Romanya Hariciye Bakanı M. Tituleskonun buraya gelmesi beklenmektedir. 1-yi haber alan mahafil, M. Tituleskonun, Roma konferansı hakkında Fransa hükümetile temas etmek arzusunda olduğunu ve Fransa ile Sovyet Rusya arasında imzalanan mukavele hakkında malûmat almaya çalışacağını tahmin etmektedir.

Eskişehirde bir konser

Eskişehir 3 (A.A.) — Yoksulları kayırma kurumu tarafından çağırılan İstanbul Konservatuarından bir heyet bu akşam Zabıter yurdunda bir konser vermiştir. Bu konser münebetile Faruk Yersel tarafından söylenen bir söylevde arsulusal müzik ve kurum hakkında izahat verilmiştir. Bu konser çok beğenilmiştir.

Tarihsel bir gün: Türk sivil havacılığı kuruldu

(Baş tarafı 1 inci sahifede) sonunda Başbakanı tebrik ettiler ve kürsüye doğru ilerlemeğe başladılar. Daha ilk adımı şiddetli alkışlar karıştı. Atatürk söyleyecekti ve bu söylevle günün büyüklüğü sonsuzlaşıyordu. Kürsüye çıkana kadar alkışlar ve haykırışlar, biraz sonra Türk gençlerinin yüklecekleri havalara kadar çıktı. Fakat Atatürk söylevin ilk kelimesine başlariken meydana sesizlik içinde bir hâfif bile kaçırma, mak için bütün varlığını ona verdi. Aynı çerçeve içinde okuduğunuz söylev, her durağında ulus yığınının coşkun nazarları arasında sona erdi. Bundan sonra Tayyare Cemiyetinin değerli ve çalışkan başkanı Fuad, bir söylev verdi. Türk Kuşu gerçekten tarihsel bir gün, ulusal ve yüksek bir hava içinde açılmış oluyordu. Tecrübesi yapılacak olan planörler sahada duruyordu. Bu planörler bir motörlü tayyare tarafından telle çekilecek, göke yükseldikten sonra kenarına başına bırakılacaktı. İlk gösteriş iki kişilik bir planörde Sovyet Rusyadan gelen muallim Anaoin tarafından yapıldı. Anaoin bu uçuştarafından yapıldı. Anaoin bu uçuştarafına lise talebelerinden Ferit adını aldı. Planör havaya yükseldi. Sahanın üstünde birkaç defa do-

laştıktan sonra bin metro irtifada planörün tayyare ile bağ koparıldı ve motörsüz tayyare havada kendi başına dolaşmağa ve her türlü hünerler göstermeğe, taklak atmağa başladı. Bir müddet böyle dolaştıktan sonra sahaya gayet muntazam surette indi. Bu planörü idare eden muallim Sovyet Rusyada beş planörü birden arkasına takarak havalandırmıştır. Bu tecrübeler yakın bir zamanda motörlü tayyarenin tren katarlarında olduğu gibi lokomotif hizmetini göreceğini, birçok planörlerin de bunlara takılarak havai nakliyat katarları teşkil edilebileceğini gösteriyor.

Bundan sonra diğer bir planörle sıçrama tecrübeleri yapıldı. Bu tecrübeler genç havacıları uçuşlara alıştırmak için yapılmaktadır. Muallim Romanof ta bir kişilik küçük bir planörle yükselerek müteaddid hünerler gösterdi.

Bundan sonra bir avcı tayyare filomuz havacılıktaki yüksek kabiliyetimizi gösteren uçuşlar yaptı. Nihayet paraşüt tecrübeleri yapıldı ve yükselen bir planörden iki Sovyet mütehasis tayyareci kendilerini paraşüt ile aşağı atarak muvaffakiyetle yere indiler.

Yumurcağın muziblikleri

